

Toimielin: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tilivelvolliset: sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja

TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN 2025

Talous

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan toimintakate oli vuonna 2025 yhteensä -20 752 569 euroa, mikä ylitti talousarvion (TA + muutos -20 692 722 €) noin 59 847 eurolla eli 0,3 prosentilla. Tilikauden alijäämä poistojen jälkeen oli -21 115 702 euroa, kun vastaava luku vuonna 2024 oli -20 681 110 euroa.

Kustannustaso nousi edellisestä vuodesta noin 434 592 euroa.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion selvästi: toteutuma oli 1 379 622 euroa talousarvion ollessa 1 212 209 euroa (113,8 %). Merkittävimmät ylitykset syntyivät myyntituotoissa (+67 185 €) ja maksutuotoissa (+97 706 €). Tukien ja avustusten kertymä jäi edellisen vuoden tasosta (-447 419 €), mikä selittyy osittain valtakunnallisen hankerahoituksen supistumisella.

Toimintakulujen toteuma oli -22 132 190 euroa eli 101,0 % muutetusta talousarviosta (-21 904 931 €).

Suurin kuluerä oli henkilöstökulut (-12 390 872 €, 100,7 % TA:sta). Palvelujen ostot ylittivät talousarvion (102,0 %), erityisesti asiakaspalvelujen ostoissa, jotka toteutuivat 137,6-prosenttisesti. Aineet ja tarvikkeet alittivat talousarvion (93,2 %).

Vuoteen 2022 verrattuna sivistystoimen menot ovat nousseet noin 1,1 miljoonaa euroa. Tästä noususta noin puolet on tullut henkilöstömenojen nousun myötä. Henkilöstömenot nousivat tarkasteluajankohtana noin 4,5 %, jota voidaan pitää erittäin maltillisena. Tarkasteluvälin palkankorotusten kumulatiivinen vaikutus henkilöstökustannuksiin olisi ollut noin 13 %. Henkilöstökustannusten kehitykseen on vaikuttanut mm. Kiteellä tehdyt kouluverkkoratkaisut.

Kokonaisuutena sivistystoimen talousarvio toteutui lähes suunnitelmallisesti. Eri tulosalueiden ennakointi sijauskustannuksissa vaihtelu suuresti. Lisäksi vuoden 2025 lokakuussa voimaan tulleet kunta-alan palkankorotukset nostivat vuoden 2025 viimeisten kuukausien henkilöstökustannuksia merkittävästi. Asiakaspalveluiden ostojen kustannuksia nostivat puolestaan ennakoitua suuremmat kotikuntakorvaukset.

Isoja toiminnallisia asioita vuodelle 2025 olivat Kesälahden uuden koulun ja päiväkodin hankesuunnitelman tekeminen ja sen hyväksyminen valtuustossa. Kiteen Hutsin suurimman hyppyrimäen alastulorinteen uusiminen. Samalla parannettiin hyppyrimäkien alueen hule-vesien hallintaa ja kunnostettiin hyppyrimäkialueen ympäristöä. Oppimisen tuen uudistukseen liittyvä lainsäädäntö tuli voimaan 1.8.2025. Uusi lainsäädäntö edellytti opetussuunnitelmien päivittämistä ja uuden toimintakulttuurin omaksumista perusopetuksessa. Merkittävä asia oli myös perusopetuksen oppituntien lisääminen. Keväällä 2025 Kiteen sivistys- ja vapaa-aikalautakunta lisäsi yhden vuosiviikkotunnin kolmannen vuosiluokan äidinkielen tunteihin. Tämä lisäys toteutettiin osana valtakunnallista tuntijakouudistusta, jonka vuosiluokkien 1 ja 2 oppituntien lisäykset äidinkieleen ja matematiikkaan on Kiteellä tehty jo aikaisemmin. Syksyllä 2025 Kiteen sivistys- ja vapaa-aikalautakunta lisäsi yhden vuosiviikkotunnin, koulujen valinnan mukaan, kolmannelle tai neljännelle vuosiluokalle. Tämä lisätty tunti on tarkoitus käyttää oppilaiden liikunnallisen elämäntavan ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Kiteen kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ perustuu lakisäateisiin velvoitteisiin, kaupungin omaan strategiaan sekä alueelliseen yhteistyöhön Siun soten ja muiden toimijoiden kanssa. Väestön ikääntyminen, sairastavuuden haasteet sekä sosioekonomiset terveyserot asettavat erityisiä vaatimuksia HYTE-työlle.

Kiteen kaupunki

Kiteen vahvuuksia HYTE-työssä ovat aktiivinen järjestökenttä, monipuoliset liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä pitkäjänteinen yhteistyö eri toimijoiden kesken.

HYTE-kerroin (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa) on vuodesta 2023 käyttöön otettu kannustinjärjestelmä, joka palkitsee kuntia niiden tekemästä hyvinvointityöstä. Järjestelmä on historiallisesti merkittävä: ensimmäistä kertaa osa kuntien valtiosuudesta määräytyy sen mukaan, kuinka aktiivisesti ja tuloksekkaasti kunta edistää asukkaittensa hyvinvointia ja terveyttä – eikä pelkästään laskennallisten palvelukustannusten perusteella.

Kiteen kaupungin HYTE-kertoimen kannalta keskeisimmät kehittämiskohteet

- Ennakoarviointi (EVA): Varmistettava, että päätösvalmistelussa käytetään systemaattisesti ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia
- Tarkastuslautakunta: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen arvioinnin sisällyttäminen osaksi arviointikertomusta
- Nuorten liikunta: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuustiedon kerääminen ja valtuustoraportointi säännöllisesti
- Kaatumisten ehkäisy: Ikäihmisten liikunta- ja tasapainoharjoittelun kohdentaminen
- Kouluruokailu: Kouluruokailusuositusten noudattamisen dokumentointi ja raportointi
- Opiskeluhoolto: Koulupsykologi- ja kuraattoriressurssien seuranta suhteessa oppilasmääriin

Kiteen valtuustolle annetaan vuosittain raportti kiteeläisten hyvinvoinnista ja terveydestä. Vuonna 2025 Kitee sai HYTE-rahaa 17,7 euroa/asukas.

Kiteen kaupunki on laatinut laajan hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman osana lakisääteistä velvoitettaan. Hyvinvointisuunnitelmassa on asetettu konkreettiset tavoitteet ja toimenpiteet neljälle painopistealueelle: hyvinvoivat ja osalliset asukkaat, korkealaatuinen osaaminen ja työllistyminen, asukaskeiset palvelut sekä terveellinen ja turvallinen ympäristö.

	TP 2024	TA 2025	TA-muutos 2025	TA + muutos 2025	TP 2025	Tot %
Tuotot	1 727 234	1 212 209	0	1 212 209	1 379 622	113,8
Kulut	-21 950 042	-21 904 931	0	-21 904 931	-22 132 190	101,0
* Toimintakate	-20 222 809	-20 692 722	0	-20 692 722	-20 752 569	100,3
* Valtuustoon nähden sitova taso						

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2024	TA 2025	TA- muutos 2025	TA + muutos 2025	TP 2025	Tot %
Henkilöstön määrä	239					
Henkilöstökulut €	-12 186 734	-12 252 420	-50 000	-12 302 420	-12 390 872	101, 7
Palvelujen ostot € (ulk.)	-4 514 052	-4 389 093	50 000	-4 339 093	-4 457 828	102, 7